

χός ἀπετράβιζε τὰ ἔρατεύματά του ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, κατὰ τὴν προταγήν τῆς Βουλῆς· καὶ ὁ Πρέσβυτος, ἀφοῦ ἐπεσκέφθη τοὺς Πτολεμαίους εἰς τὴν Αλεξανδρειαν, ἐπῆγε σὴν Κύπρον, τὴν ὅποιαν, οἱ Σύριοι ἔρατηγοι, ὃποῦ ἦταν καντάς νὰ κατακτήσουν, ὑπεχρεώθησαν νὰ παραιτήσουν.

ΚΕΦΑΛ. ΙΓ.

Περὶ τῆς Ελλάδος, ἀπὸ τὴν κατάκτησιν τῆς Μακεδονίας, ως τὴν κατάκτησιν τῆς Αχαΐας ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους.

Μόλις ἤκουσεν ἡ Βουλὴ τὸ χάλασμα τοῦ Περσέως, καὶ ἐπροσκάλεσεν ἐμπρός τῆς τοὺς Πρέσβεις τῶν Ροδίων, τοὺς εὐρισκομένους ἀκόμη εἰς τὴν Ρώμην (α). Εκεῖνοι τότε εἶπαν, ὅτι ἡ πολιτεία τῶν τοὺς ἔζειλε νὰ μεσολαβίσουν διὰ τὴν εἰρήνην, ἐπειδὴ ἐστοχάζετο τὸν πόλεμον ὃς θαρρὸν διὰ τοὺς Ελληνας, καὶ ως προξενημένον ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους· ἀλλὰ τῷρα ὃποῦ ἦτον τελειωμένος, καθὼς οἱ Ρόδιοι μάλιστα ἐπειθύμουν, αὐτὴ ἐτυγχοινωνοῦσεν ἀπὸ τὴν χαρὰν τῶν φίλων της. Η Βουλὴ ἀπεκρίθη, ὅτι ἤζευρε καλώτατα, ὅτι οἱ Ρόδιοι δὲν ἐπραξαν ἀπὸ καλοσύνην τους οὔτε διὰ τὴν Ελλάδα, οὔτε διὰ τὴν Ρώμην, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν της νὰ λυτρώσουν τὸν Περσέα ἀπὸ τὴν τύχην του, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο δὲν ἐπρεπε νὰ προσμένουν οὔτε γλῶσσαν, οὔτε φέρσιμον φιλικόν.

Αὐτὸς ὁ ἔλεγχος μόλις ἐχρειάζετο ν' αὐξῆσῃ τὴν τρομάραν, ὃποῦ ἦδη ἐσπρωξε τοὺς Ροδίους εἰς πράξεις ἀναξίας

(α) Ο Πολύβιος, ως φαίνεται, ἐννοεῖ, ὅτι ἐκεῖνοι δὲν ἔλαβαν πρεττύτερα ἀκρόασιν· ἀλλὰ τοῦτο δὲν τὸ λέγει τόσον φανερά, ὅταν νὰ μᾶς κάμη νὰ παραβλέψωμεν τὴν θετικὴν βεβαίωσιν τοῦ Λιβύου.

τοῦ ἑαυτοῦ τῶν. Η μεγάλη τέχνη τῆς τυραννίας εἶναι τὸ νὰ κάμη τὰ θύματά της συναγόχους τῆς ἴδιας των καταδίκης, καὶ οὕτω νὰ κατασήσῃ, ὅσους ἀδίκει, ἀξίους καταφρονήσεως. Ο ἄνθρωπος ὑποφέρει καλύτερα νὰ βλέπῃ ἐναὶ ἀνδρειωμένον λαὸν, νὰ σπαράζῃ μαχόμενος χωρὶς ἐπιτυχίαν, ἐπειδὴ ἡ χρεωτουμένη εἰς τὰς συμφορὰς συμπάθεια ἀπορρουφᾶται ἀπὸ τὴν ὑψηλοτέραν συμπάθειαν τῆς ἡθικῆς ἀνδρείας. Άλλα τὸ νὰ βλέπῃ τὶς ἐναὶ ἀνδρεῖον, φρόνιμον, καὶ μίαν φοράν ἔλευθερόφρονα λαὸν, καταντημένον νὰ φιλήσῃ τὸ παδάρι ὅποῦ τὸν κλοτζῆ χωρὶς αἰτίαν, καὶ με ἡμέρην, καὶ μᾶλιστα ἀξιοκατάκριτον ὑποταγὴν, νὰ ζητῇ συμπάθειον διὰ κακὰ ὅποῦ δὲν ἔπραξεν, αὐτὸ δέβαια εἶναι λυπηρὸν θέαμα, καὶ ἐπιστης δουλοπρεπές. Οἱ Ρόδιοι, ἤκουσαν, ὅτι ὁ Κ. Ποπίλιος ἐπεργοῦσα καντὰ ἀπὸ τὸ νησί τους ταξιδεύωντας διὰ τὸν βασιλέα τῆς Συρίας, καὶ ἔτειλαν Πρεσβείαν, ἡ ὅποια μὲ δυσκολίαν τὸν κατέπεισε νὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ. Εκεῖνος ἦλθεν, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ αὐξήσῃ τοὺς φόβους των, καὶ νὰ μεγαλύνῃ τὰ σφαλματά των. Ο Λιβυος λέγει, ὅτι ὁ συνάρχων ἐκείνου Δεκίμιος ὠρίλησε πολὺ μετριώτερα. Εσυμβούλευσε τοὺς Ρόδιοις νὰ λυτρωθοῦν ἀπὸ παίδευσιν, ρίχνοντες τὸ σφάλμα τὴν κεφαλὴν τῶν κακῶν τους συμβούλων. Εκεῖνοι λοιπὸν ἐψήφισαν θάνατον ἐναντίον ὅλων, ὅσοι ποτὲ ὠρίλησαν πρὸς γάριν τοῦ Περσέως, καὶ ἐναντίον τῶν Ρωμαίων. Τινὲς ἀπ' ἐκείνους ἦταν ἥδη φευγάτοι, ἡ φονευμένος ἀφ' ἑαυτοῦ των, ἀλλὰ τὸ ψήφισμα ἐκτελέσθη ἐναντίον τῶν λοιπῶν. Τέτοια ἐξάθη ἡ μαλακὴ ἐκδίκησις, ὅποῦ, διὰ ὀλίγα ὑπερήφανα λόγια καὶ ὑπόπτους ἐπιθυμίας, ἔγινε κατὰ ζήτησιν ἐκείνων τῶν ἴδιων τρυφεροκάρδων Ρωμαίων, οἱ ὅποιι τόσον ἔφριζαν, καθὼς ἐπεριγράψαμεν εἰς ἄλλο μέρος τῆς ἱστορίας, εἰς τὴν σκληρότητα τῶν Αχαιῶν, διότι εἴθανάτωσαν τινὰς Λακεδαιμονίους, ὅποῦ φανερὸς κατεπάτησαν τὴν συνθήσην, καὶ ἔπραξαν δολοφονίαν.

Ως καὶ μετὰ τούτην τὴν ἔξιλέωσιν ἡ Βουλὴ μόλις συκατέγευσε ν' ἀκούσῃ τοὺς Πρέσβεις, ὅπου οἱ Ρόδιοι ἔζηεν λαν νὰ ζητήσουν συγγάρησιν. Η διάθεσις τῶν προυγόντων τῆς Ρώμης ἡτον γενικῶς ἐναντία τῶν Ροδίων, καὶ ἕνας τῶν Ηραιτώρων ἐτόλμησε δημόσιας νὰ ὅμειλήσῃ τὸν λαὸν παρακινητάς τον τὸν πόλεμον. Οἱ Πρέσβεις ἐνδύθησαν πένθιμα, καὶ παρεκάλεσαν συγγάρησιν μὲ δεήσεις καὶ μὲ δάκρυα· ἀλλ' ἡ μεγαλύτερη χάρις ὅποῦ ἡμπόρεσσαν ν' ἀπολαύσουν, ἐξάθη μιὰ ἀπόκρισις πρὸς τοὺς Ροδίους, ἡ ὅποια τοὺς ἐλευθέρωντες μὲν ἀπὸ τὰς ὑποψίας τοῦ πολέμου, ἀλλὰ πικρὰ τοὺς ὄντες τὰ παλλά των σφάλματα· καὶ ἐκήρυξεν, ὅτι ἀν δὲν ἡτον διὰ χάριν ὀλίγων πιεσῶν τῆς Ρώμης φίλων, μάλιστα τῶν ἴδιων τοὺς Πρέσβεις, ἡ Βουλὴ ἤξευρε πῶς ἐπρεπε νὰ τοὺς μεταχειρισθῇ. Δεγδύμανοι αὐτὴν τὴν ἀπόκρισιν, οἱ Ρόδιοι ἐψήφισαν δῶρον διὰ τὴν Βουλὴν ἀπὸ δέκα γιλιάδας κομμάτια χρυσοῦ εἰς σχῆμα ατεφάνου, καὶ παρεκάλεσαν νὰ ἐμβασθοῦν εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν συμμαχίαν, τὴν ὅποιαν ἔως τότε ἀπέφευγαν. Αὐτὸ ἐξάθη πάντοτε ἡ πολιτικὴ τῶν Ροδίων, οἱ ὄπιστοι, ἐμπιεσύμενοι εἰς τὴν ἴδιαν των δύναμιν, καθὼς οἱ παλαιοὶ Κερκυραῖοι, δὲν ἥθελαν ποτὲ νὰ δένωνται ρὲ συμμαχίας, ὅποιαι ἡμποροῦσαν νὰ τοὺς σκάλωσουν, χωρὶς νὰ θελουν, εἰς τὰς φιλονεικίας τῶν ἄλλων, ἡ νὰ τοὺς ἐμποδίσουν τοῦ νὰ βοηθοῦν ὅποιον Κράτος ἥθελαν, ὅταν τὸ εὔρεσκαν εὔλογον. Αὐτοὶ ὅμως τώρα ἦταν κατηγυμένοι νὰ παρακαλέσουν δι' ἐκεῖνο, ὅποῦ προτήτερα δὲν ἥθελαν νὰ δεχθοῦν· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν εύρισκεται ψήφισμα εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν νὰ τοὺς ἐντροπιάζῃ, ἀνίσως κι' ἀπερρίπτετο τὸ ζήτημά των, αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις ἐνεπιεύθη εἰς τὸν ἀρχιναύαρχον τῶν, ὡς τὸ μόνον ὑποκείμενον, ὅποῦ εἶχε νόμιμον ἔξουσίαν νὰ ἐμβαίνῃ εἰς διαπολιτεύσεις χωρὶς ψήφισμα τοῦ λαοῦ. Περισσότερον ἀπὸ χρόνος ἐπέρασε, πρὸν χαρισθῇ εἰς αὐτοὺς τὸ ζήτημα. Εἰς τὸ μεταξὺ διάσημα, ἡ Βουλὴ ἐψήφισε τὴν

άγεξαρτλίσιαν ἔκείνων τῶν Λυκίων καὶ Κάρων, ὃποις μετὰ τὸν γαλασμὸν τοῦ Λαντιόχου ἐζάθησαν παραδομένοις σοὶς Ροδίους.

Αφοῦ οἱ Ρωμαῖοι ἐδείχθησαν ἄδικοι καὶ σκληροὶ πρὸς τοὺς Ροδίους, ἃς ἴδωμεν τώρα πᾶς ἐφέρθησαν πρὸς τὴν Ελλάδα. Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Ιλλυρίας, ὁ Ανίκιος ὠδήγησε τὰς δυνάμεις του εἰς τὴν Ηπειρον. Τέσσαρες μόνον πόλεις αὐτῆς τοῦ ἀντεζάθησαν ὑπὸ τὴν ὅδηγίαν τοῦ Αντίνοος, Κεφάλου, καὶ ἄλλων ἀρχηγῶν τῆς ἐπανατάσεως. Άλλ' αὐτοὶ, ἐπειδὴ ἐκατάλαβαν, ὅτι ἀντεσέκοντο χωρὶς ἐλπίδας, ἥρριφοισκυ τὰς ἐμπροσθυφυλακὰς τῶν Ρωμαίων, καὶ ἀπέθαναν πολεμοῦντες· καὶ αἱ πόλεις τότε ἀνοιξαν τὰς θύρας. **Ο Αἰμιλίος**, εἰς τὸ ἀναμεταξὺ, ἐνῷ ἐπρόσμενε τοὺς Αρμοστὰς τεὺς διωρισμένους νὰ συνεργήσουν τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ὑποθέσεων ἔκείνης τῆς ἐπαρχίας, ἐπεριδιάβαζε τὴν Ελλάδα, ἐπισκεπτόμενος τοὺς πλέον ὀνομαστούς της τόπους, καὶ μὴν ἔξετάζοιντας ὀλότελα τὸ περασμένον φέρσιμον τῶν κατοίκων. Εἰς τὴν ἐπιγροφήν του, πλῆθος Αἰτωλῶν τὸν ἐντάμωσαν ἐνδυμένοις σὰ μαῦρα, καὶ παρεπονέθησαν, ὅτι ὁ Αυκίσκος καὶ ὁ Τίσιππος, οἱ πρῶτοι τῆς Ρωμαϊκῆς φατρίας, ἀφοῦ περικύκλωσαν τὴν ἔθνικὴν Συνέλευσιν μὲ σῶμα σρατιωτῶν, δοσμένον εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τὸν Ρωμαῖον ἀξιωματικὸν Λῦλον Βοίσιον, κατέσφαξαν πεντακοσίους πενήντα ἀπὸ τοὺς προύχοντας, ἔζειλαν ἄλλους εἰς ἔξορίαν, καὶ διεμορφάσαν μεταξὺ τῶν ἐδικῶν τους ὀπαδῶν τὰ ἀγαθὰ τῶν φονευθέντων, καὶ ἔξορίσων. Ο Ανθύπατος, τοὺς εἶπε νὰ τὸν ἀκολουθήσουν εἰς τὴν Αμφίπολιν, ὅπου ἐπρεπε νὰ εὑρεθῇ εἰς διωρισμένην ἡμέραν μὲ τοὺς Αρμοστὰς νὰ διατάξουν τὴν κυβέρνησιν τῆς Μακεδονίας. Εἰς τὴν διωρισμένην ἡμέραν, ἐκάθησεν εἰς τὴν Τριβούναν μὲ τοὺς δέκα συμβολίους του, καὶ ἐδημοσίευσε τὸ ψήφισμα τῆς Βουλῆς εἰς τὸν ἀνυπόμονον λαόν. Αὐτὸ ἐκήρυξεν, ὅτι ὅλος ὁ λαὸς τῆς Μακεδονίας νὰ

πάντες ἐλεύθεροι, νὰ χαίρωνται τὰς ιδίας των πόλεις, ἀγαθά
καὶ νόμους, καὶ χρονικὰ νὰ ἔκλεγον τοὺς ἄρχοντας των
ὅτι νὰ πληρώνουν σίς τὴν Ρώμην μόνον τὸ ἡμίσυ τοῦ δο-
σίματος ὅποι ἐπλήρωναν σὸν Βασιλέα, ἀλλ' ὅτι ἡ πατρίς των
νὰ μοιρασθῇ εἰς τέσσαρα διαχωρίσματα, ἔχοντας τὸ καθέν
ξεχωριστὴν μητρόπολιν, χωρὶς Ἀρχεῖα καὶ Συνελεύσεις, καὶ
ὅτι κανεὶς νὰ μὴ νυκτεύεται, οὔτε ν' ἀγοράζῃ ὑποσατικὰ
ἢ σπῆτια ἔξω ἀπὸ τὸ διαχώρισμά του.

Μετὰ τοῦτο, ἔκβατε τοὺς Αἰτωλούς· ἀλλ' αἱ ἐρωτήσεις του
ἀπέβλεπαν ν' ἀναγνωρίσουν, ὅχι ποὺς ἔπραξε κακὰ, ἢ ποῖος
τὰ ὑπέφερε, ἀλλὰ ποῖος ἐτύντρεξεν, ἢ ἐναντιώθη τοὺς Ρω-
μαίους εἰς τὸν πόλεμον. Απέλυσε τοὺς φονεῖς, τοὺς ξανέ-
βαλεν εἰς δύναμιν, καὶ ἐπιβεβαίωσε τὰς ἀποφάσεις ἔκεινων
ὅτα δύσας ἐξορίας, ἢ δημεύσεις ὑπαρχόντων ἔχαμαν, καὶ μο-
ναχὰ κατεδίκτε τὸν Βοϊβιον, ἐπειδὴ ἔδωκε στρατιώτας Ρω-
μαίους νὰ ἐνεργήσουν τὰς σφαγάς. Αὐταὶ αἱ ἀνομοὶ ἀποφά-
σεις του ἔδοσαν νέαν ἐνδυνάμωσιν εἰς τὰ εἰς κάθε μέρος
δουλικὰ τῆς Ρώμης ἀνδράποδα. Οἱ πατριῶται γενικῶς ὑπε-
τάσσοντο εἰς τοὺς καιροὺς, καὶ οἱ προδόται τῆς πατρίδος των
εδιορίζοντο χωρὶς ἀντίστασιν εἰς ὅλα τὰ ἀξιώματα καὶ εἰς
τὰς δημοσίας ὑποθέσεις. Ο Καλλικράτης, ὁ Χάροψ, ὁ Λυ-
κίσκος καὶ οἱ λοιποὶ, ἐσωριάζοντο κοντὰ σὸν Αἴμιλιον εἰς
τὴν Μακεδονίαν. Εγύρευαν νὰ περάσῃ ἔνας τὸν ἄλλον κατὰ
τὰς συκοφαντίας ἐνακτίον τῶν τιμίων συμπατριώτων τους.
Καὶ ὅλους, ὅσους ἔκεινοι διέβαλλαν ως χρυφοὺς τῆς Ρώμης
ἐγθρούς, τοὺς εζητοῦσεν ὁ Ανθύπατος, καὶ τοὺς ἐπεμπεὶ τὴν
Ιταλίαν ν' ἀποκριθοῦν διὰ τὸ φέρσιμόν τους.

Μὲ τοὺς Αχαιοὺς μόνον οἱ Αρμοῖσαι ἄρχισαν νὰ δουλεύουν
πλέον λυέα, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο μήπως ἔκεινοι δὲν ὑπακούσουν,
καὶ μάλιστα ἵστως θανατώσουν τὸν Καλλικράτη καὶ τοὺς προδότας
συνοπαδούς του. Προτέτι, ἐξετάζοντες τὰ γαρτιὰ ὅποι ἐπή-
ραν ἀπὸ τὸν Περσέα, δὲν ηὔραν γράμματα ἀπὸ κανένα Αχαιόν.

Μολοντοῦτο, ἔζειλαν δύω ἀπὸ τὸν ἀριθμόν τους ὡς Πρέσβεις πρὸς τοὺς Αχαιούς. Αὐτοὶ οἱ δύω ἐκήρυξαν, ὅτι τινὲς ἀπὸ τοὺς προύχοντας τὸν ἔθνους ἐβοήθησαν τὸν Περσέα μὲν χρήματα καὶ ἄλλους τρόπους, καὶ διὰ τοῦτο ἐζητοῦσαν ψῆφον νὰ τοὺς καταδικάσῃ εἰς θάνατον, καὶ, εἶπαν, ὅτι ἀφοῦ γένη ἡ ψῆφος, τότε θὰ ἐφανέρωναν τὰ ὄνόματα τῶν κατηγορημένων. Η Συνέλευσις κατεβόησεν ἐναντίον τάσσον ἀδίκου προτάσεως, καὶ ἐζήτησεν, ὅτι οἱ κατηγορημένοι νὰ ὄγκατισθοῦν καὶ νὰ κριθοῦν πρὸς ἀποφασισθῆναι καταδίκη των. Εἰς τοῦτο ἀπεκρίθησαν οἱ Ρωμαῖοι, ἀπὸ συμβουλῆς τοῦ Καλλικράτους, ὅτι οἱ οἵσαι πρὸ ὀλίγου ἐσάθησαν σρατηγοὶ τῶν Αχαιῶν, ἐνέχοντο εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν. Αὐτὸς ἐσήκωσε σὸ ποδάρι τὸν Ζένωνα, ἀνθρωπὸν μεγάλης ὑπολήψεως «Εγὼ, εἶπεν, ἐτάθηκα πρὸ ὀλίγου σρατηγὸς, ἀλλὰ γνωρίζω τὸν ἐμαυτόν μου ἀθωότατον πρὸς τοὺς Ρωμαίους, καὶ εἴμαι ἔτοιμος ν' ἀποκοιθῶ διὰ τὸ φέρειμόν μου καὶ ἐδῶ, καὶ σὴν Ρώμην». Οἱ Πρέσβεις ἔπιασαν τὴν ἀπρόσεκτον αὐτὴν φράσιν, καὶ ἐζήτησαν, ὅτι οἱ οἵσαι οἱ κατηγορημένοι νὰ ἔξετασθοῦν ἐμπρὸς τῆς Βουλῆς τῶν Ρωμαίων. Μὲ αὐτὴν τὴν πρόφασιν ἔζειλαν εἰς τὴν Ρώμην ὄλους ἔχείνους, οἵσους ἔδειξεν ὁ Καλλικράτης, σχεδὸν ὡς χιλίους. Η Βουλὴ, χωρὶς νὰ τοὺς διώτῃ ἀκρόασιν τοὺς ἐκράτησε φυλαγμένους εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Επρουρίας. Οταν ἐζάλθη πρεσβεία ἀπὸ τοὺς Αχαιούς νὰ παρακαλέσῃ, ὡς οἱ ἀνθρωποι ἔχείνοι, η̄ νὰ κριθοῦν εἰς τὴν Ρώμην, η̄ νὰ σαλθοῦν πίσω σὸν τόπον τεսις νὰ κριθοῦν ἔκει, η̄ Βουλὴ ἀπεκρίθη, ὅτι τοὺς ἐσοχάζετο ὡς ἥδη καταδικασμένους ἀπὸ τοὺς ιδίους τους συμπατριώτας. Αλλ' ἐπειδὴ δευτέρᾳ Πρεσβείᾳ ἐσήκωσεν αὐτὴν τὴν πρόφασιν, καὶ ἔκαμε φανερὴν τὴν ὑπόθεσιν πώς ἔτρεξεν, η̄ Βουλὴ ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν τὸ ἐσοχάζετο ὡφελιμὸν φίς τοὺς Αχαιοὺς τὸ νὰ ἐπιστρέψουν ἔχεῖνοι οἱ ἀνθρωποι. Πολλαὶ ἄλλαι Πρεσβεῖαι ἐστάλθησαν χωρὶς καλπέραν ἐπιτυγχάνειν. Τέλος πάντων, ὅτερ' ἀπὸ δεκαεπτά χρόνους, ὅταν μόλις

τριακόσιοι ἀπ' ἔκείνους ἀπέμειναν, καθότι εἰ λοιποὶ ἀπέ-
βαν εἰς φυλακὴν, ή ἐστάλθησαν σὸν θάνατον, ἐπειδὴ ἐδο-
κίμασαν νὰ φύγουν, οἱ ἐπιζήσαντες, ἀπὸ τοὺς ὅποίους ἦτον
καὶ ὁ ἴσορικὸς Πολύβιος, ἐσυγχωρήθησαν νὰ ἐπιστρέψουν. Οὕ-
τως μετεχειρίζετο ἡ Ρώμη τοὺς ἄνθρωπους, τῶν ὅποίων
τὸ μόνον ἔγχλημα ἦτον, ἢ πρὸς τὴν πατρίδα πίστις· καὶ
τέτοια ἦταν τὰ μικροπρεπῆ δολοπαίγνιδα μὲ τὰ ὅπαῖα εὐ-
χόλυνε τὰς καταδυνασείας της.

Ο Αἰμίλιος, ἀφοῦ πάλιν ἐσύναξε τοὺς Μακεδόνας, τοὺς
ἔδιόρισε νὰ ἔκλαζουν τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους· καὶ ἐπει-
τα ἐδημοσίευσεν ὄνοματολόγιον Μακεδόνων ἀρχηγῶν, ὃποίους
ἐπρόσαξε· νὰ πλγαίνουν εἰς τὴν Ιταλίαν μὲ τὰ τρανώτερά
τους τέκνα. Λύτὸ λέγει ὁ Λίβυος, ἀγκαλὰ καὶ ἐφαίνετο
σχληρόν, ἦτον ὅμως ἀναγκαῖον διὰ τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν,
καθότι εὔγαιναν ἀπὸ τὴν μέσην ἀνθρώποι, ὅποῦ ἐσυνείθι-
ζαν νὰ ὑποτάσσωνται τὸν Βασιλέα, καὶ νὰ τυραννοῦν τοὺς
ὑπηκόους του. Εἶναι ὅμως πολὺ πιθανώτερο, ὅτι ἔκείνους οἱ
Ρωμαῖοι τοὺς ἐφοβοῦντο, ὅχι ως καταδυνάσας, ἀλλ' ως ἀρ-
χηγοὺς, ὅπου ἡμποροῦσαν νὰ ἐνώσουν τοὺς συμπατριώτας των
ἐναντίον τῆς Ρωμαϊκῆς καταδυνασείας, καὶ μάλιστα, ὅπου
ἡ καθαυτὸ Μακεδονικὴ Κυβέρνησις, μολονότι κάπως ἀνώ-
μαλη, δὲν ἦτον ὅμως διόλος δεσποτική. Ο Αἰμίλιος διέδω-
σε διὰ τὴν ἐπαρχίαν Κώδηκα νόμων, περὶ τοῦ ὅποίου, ὁ
ἴσορικὸς Ρωμαῖος ὅμιλει μὲ μεγάλα ἔγκωμια. Τέλος πάν-
των, ἔδωσε λαμπρὰν ἑορτὴν ἀπὸ τὰ λάφυρα τῆς Μακεδο-
νίας, καὶ ἐπειτα μέσα ἀπὸ τὰ χαροκοπήματα εὐγῆκε νὰ
κάμη μιὰν πρᾶξιν, ἵσως τὴν αἰσχροτέραν καὶ φρικωδεσέραν
ἀφ' ὅσας περιέχουν τὰ μαῦρα καὶ αίματόχριτα χρονικὰ τῶν
Ρωμαϊκῶν κατακτήσεων.

Ο φόβος τῆς καταδυνασείας, εἴπαμεν προτήτερα, ἐσπρω-
ζε τοὺς περισσότερους Ηπειρώτας εἰς ἐπανάστασιν· ἀλλ'
ἔκεινοι δὲν φαίνεται νὰ ἐνήργησαν εἰς τὸν πόλεμον. Οὐαὶ

δημως, οσους γιθέλησαν οι Ρωμαῖοι νὰ κατηγορήσουν ὡς ωὴ προσκολλημένους εἰς αὐτοὺς, ἐπιάσθησαν, καὶ ἐταύθησαν σὴν Ἰταλίαν. Μολοντοῦτο, ἡ Βουλὴ, διὰ νὰ εὐχαριστῇ τοὺς σρατιώτας χωρὶς νὰ δὲιγοσεύσῃ τὸν Μακεδονικὸν θησαυρὸν, ἀπεφάσισε νὰ ἀφήσῃ ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ηπείρου, οσαι ἔμειξαν εἶγοισαν πρὸς τὸν Περσέα, νὰ διαγουμισθοῦν ἀπὸ τοὺς σρατιώτας. Οἱ Αἰμίλιοι, ὅποῦ ἐπροσάχθη νὰ ἐκτελέσῃ τὸ διάταγμα, ἔσειλας σὴν κάθε μίαν αὐτῶν τῶν πεόλεων ἀξιωματικοὺς, οἱ ὄποιοι ἔλεγαν, ὅτι ἦλθαν νὰ τραβιέσουν ἐκεῖθεν τὰς φρουρὰς, διὰ νὰ μείνουν οἱ Ηπειρῶται ἐλεύθεροι ἀπὸ τοὺς Μακεδόνας. Εκεῖνος ἔκραξε δέκα ἀρχηγοὺς ἀπὸ κάθε τόπον, καὶ τοὺς ἐπρόσαξε νὰ παραδώσουν τὸ χρυσάφι καὶ τὸ ἀσημί, ὅποῦ εὑρίσκετο εἰς τὰς πόλεις τῶν. Εἰς τὰς πόλεις, ὅποῦ ἦταν προσκολλημέναι σὴν Ρώμην, ἐταύθησαν σρατεύματα, καὶ ἡ αναγώρησί των διετάχθη εἰς τέτοιον τρόπον, ὡς ὅλα ἡμιπαρθῆσαν γὰρ φθάσουν τὴν ἴδιαν ἡμέραν εἰς τοὺς διωρισμένους δι' αὐτὰς τάπους. Οἱ διάφοροι ἀξιωματικοὶ εἶχαν ἴδιατέρας προσαγάξεις, τοῦ τι νὰ πράξουν. Γὸ διωρισμένον πρωτέουναχθη ὁ Θησαυρὸς, καὶ ἐπειτα ἐδόθη τὸ σημεῖον διὰ τὴν ἀρπαγήν. Κάθε πόλις ἐγυμνώθη ἀπὸ κάθε πρᾶγμά της ἀξιότιμον, τὰ τείχη της ἔχαλάσθησαν, καὶ οἱ κάτοικοι τῆς ἐπάρθησαν σκλαβοί. Εἰς μίαν ἡμέραν, ἐθδομῆντα πόλεις ἥφαντοθησαν, καὶ 150,000 ψυγαὶ ἐπωλήθησαν σκλαβοί. Αὐτὸς ἔγινεν εἰς καιρὸν εἰρήνης, διὰ ἓνα ἔλαφρὸν σφάλμα, διὰ τὴν ὄποιον, οἱ αἴθλοι ἔκεινοι ἐβεβαιώθησαν, ὅτι ἐταύθη δεκτὴ ἡ αυγχώρησις ὅποῦ ἐζήτησαν· μολοντοῦτο, ἡ Κυβέρνησις ὅπου ἐπρόσαξεν αὐτὴν τὴν φρίκην ἐσυγείθησε νὰ καυχᾶται, ὅτι ἡ τού η μόνη δύναμις στὴν γῆν ὅποῦ ποτὲ δὲν τῆς ἐλειψεν ἡ πίστις, ἡ δικαιοσύνη, ἡ τὸ φιλανθρωπία· καὶ ὁ ἐνεργὸς αὐτοῦ τοῦ κακουργήματος ἐσεβάζετο τὸν ἴδιον ἐκυρώντα, ἡτον επειδὸς ἀπὸ τοὺς συμπατριώτας του, ἐγράφη τὸ ὄνομά του εἰς τὰ χρονικὰ, εὐφημίσθη ἀπὸ τοὺς ῥήτορας ὡς ἀψέγαντιν.

ὑπάδειγμα τιμιότητος και δικαιοσύνης. Καταφέρνοσσε το
πλούτου ἕτον μὴ απὸ τὰς ἀρετὰς, ὅπου οἱ Ρωμαῖοι ἔκαν-
χῶντο ὃς μερικώτερα ἐδικήντων. Οἱ ἀξιωματικοί των ταῖς
περισσότεραις φοραῖς ἕταν προσωπικῶς τόσον δύσκολοι νὰ
φθαροῦν μὲ δωριδοκίας, ὥστε ἐπροζενοῦσαν θαυμασμὸν εἰς τοὺς
Ελληνας· καὶ ὁ ἴδιος Αἰνίλιος, ἀφοῦ ἐπέρχασαν ἀπὸ τὰ γέρεα
του μεγαλύτερα εἰσαδήματα ἀπὸ χάθε ἄλλον Ρωμαῖον σρα-
τηγὸν, ὑπεχρεώθη νὰ πωλήσῃ μέρος τῶν ὑποσχτικῶν του,
διὰ νὰ πρεβλεφθῇ μὲ χρήματα. Μολονταῦτο, ἡ μοναχὴ παρα-
κίνησις τῆς ἐργατικῆς τῆς Ηπείρου, ἦτον ἡ ἐπιθυμία τοῦ
νὰ μὴν ὄλιγος εὔσονται τὸν μεγάλον θησαυρὸν τῆς Μακεδο-
νίας, ὅποι πρὸ ὀλίγου ἀπέκτησαν. Πῶς λοιπὸν ἥμποροῦν νὰ
ἔξηγηθοῦν αὐτὰ τὰ πράγματα; καὶ πόθεν προέργουνται; Οὐτ-
οῦ ἀπ'ἄλλο, εἰμὶ ἡ ἀπ'ἐκείνην τὴν διάθεσιν, ὅποι παντοῦ εἶναι κοι-
νὴ, ἀλλ' ἡ ὅποια εἰς τὴν Ρώμην ἐπεκράτει μὲ ὑπερβολὴν,
τοῦ να κατασαίνουν δηλ. τὸ ἐθνικὸν συμφέρον, ως τὰ μέτραν
τῆς δικαιοσύνης, καὶ τὰν ἐθνικὴν κλίσιν, τὸ ως μέτρον τῆς ἀ-
ληθείας ἀπὸ τὴν ἐνθουσιώδη φιλαυτίαν, ὅποι εἶσεταί τὰ
ἐσωτερικά τῆς μόνον διὰ νὰ εὕρῃ ὑπόθεσιν ἐπαίνου, καὶ διὰ
τοῦτο δὲν αἰσθάνεται τὰ αφάλματα καὶ τὰς ἀντιφάσεις,
ἐπειδὴ ποτὲ δὲν τὰς ἐξήγησε νὰ τὰς γνωρίσῃ ἀπ'ἐκείνην τὴν
θεληματικὴν τύφλωσιν, καὶ τὴν ριζωμένην προληπτικότητα τῆς
ψυχῆς, ὅποι μ' αὐτούργητα κρίνει τοὺς ἄλλους, ἀλλ' ὅποι
εἶναι ἄμετρα συγκαταβατικὴ διὰ λόγου τῆς· τὰ ὅποια εἶναι
τὰ κρίματα ὅποι μάλιστα σημαίνονται μὲ τοὺς λόγους, ὅτι
«ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀπατηλὴ περισσότερον ἀπ'ὅλα
τὰ πράγματα, καὶ ὑπερβολικὴ κακή».

Οἱ σρατηγοὶ τῶν Ρωμαίων τώρα ἐπλευσαν διὰ τὴν Ιτα-
λίαν, ἀφήνοντες τὸν Χάροπα παντοδύναμον μεταξὺ τῶν ἀπο-
λειφθέντων τῆς Ηπείρου κατοίκων. Έκεῖνος δὲν ἤργησε νὰ
συμμάσῃ τριγύρω του σῶμα λγυσῶν καὶ κακούργων, ὥστε
μέρος μὲ τὴν έσοδον τους, καὶ μέρος μὲ τὸν φόρον τῆς

Ρώμης, κατεδάμασε κάθε έναντιότητα. Η ἔχθρα του και η φυλαργυρία του παρομοίως, ήθελαν αἷμα νὰ χορτάσουν. Ανθρώποι ἐσφάζοντο εἰς τὴν ἀγορὰν, ή εἰς τὰ σπήτια τους· ἄλλους τοὺς ἐφύλαγαν καρτέρι, και τοὺς ἐδολιφονοῦσαν εἰς τὰς πεδιάδας, και εἰς τοὺς δρόμους· και ή δῆμευσις τῶν ὑπαρχόντων πάντα ἀκολουθοῦσε τὰ πατήματα τῆς δολοφονίας. Τὸ φοβέρισμα τῆς ἔξορίας ἦτον ἐναὶ ἄλλο μέσον νὰ γυρινάνουν τοὺς πλουσίους, γυναικας ή ἄνδρας. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Χάροψ ἐσύναξεν, ὅσα πλειότερα ἡμπόρεσεν, ἀπὸ τοὺς πλουσίους τῆς πόλεως Φοινίκης· και ἐπειτα, ἀφοῦ ἐπῆρε τὴν πληρωμὴν, τῆς ἀτιμωρησίας, ἐκεῖνος μολοντοῦτο ἀρχιζε τὴν καταδρομὴν ὃποῦ ἐφοβέρισε. Η κατηγορία ὃποῦ πάντα ἐπρόβαλλε ἦτον, ή ἔχθρα πρὸς τοὺς Ρωμαίους· και ἐναὶ μὲ κατάπεισιν, και ἄλλο μὲ τὸν φόβον, ἐκαμε τὸν λαὸν ν' ἀποφασίσῃ τοὺς κατηγορημένους, ὅχι σ' ἔξορίαν, ἀλλ' εἰς θάνατον. Εκεῖνοι ἔφυγαν διὰ ν' ἀποφύγουν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως, και ὁ Χάροψ ἐπῆγε τὴν Ρώμην διὰ νὰ προξενήσῃ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἀποφάσεως ἀπὸ τὴν Βουλὴν. Εδῶ διμως ἀπέτυχεν. Ο Λιμίλιος Παῦλος, μολονότι δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ ἐκτελέσῃ τὰ χειρότερα ψηφίσματα τῆς ιδίας του Κυβερνήσεως, εἶχεν διμως ἀκόμη ίκανὴν συνείδησιν νὰ δυσκρειβῇ διὰ τὴν ἐνδυνάμωσιν, ὃποῦ ἐδίδετο εἰς τοὺς κόλακας και τοὺς συκοφάντας. Εδειξε τὴν γνώμην ὃποῦ εἶχε διὰ τὸν Χάροπα, μὴ θέλωντας νὰ τὸν ἐμβάσῃ τὸ σπήτι του· και ἐκφράζωντας τὴν κρίσιν του κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, παρεκινήθη τὴν Βουλὴν νὰ μὴν ἐπικυρώσῃ τὰς πράξεις, ὃποῦ ἔγιναν μὲ τὸ μέσον τοῦ Χάροπος. Εκήρυξεν, ὅτι ἔμελλε νὰ σειλη Αρμοστὰς νὰ ἐξετάσουν τὴν ὑπόθεσιν· ἀλλ' ὁ Χάροψ ἐκρύψε τὴν ἀληθινὴν τῆς Βουλῆς ἀπόκρισιν, και ἐκκαμεν ἄλλην πλαστὴν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του. Μετ' ὅλιγον ἀπέθανεν εἰς τὸ Βρεντέσιον, ἵσως εἰς τὴν ἐπερρυφήν του, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἦτον ὁ λιμὴν ἀπὸ τὸν ὄποιον

ζευνεῖσθαι γὰρ διαβαίνουν σὴν Ελλάδα. Οὕτως ἐγλύτατεν ἡ Ήπειρος ἀπὸ ἀνυπόφερτον τυραννίαν, καὶ εἰς τὸν ἴδιον καὶ πὸν καὶ ἡ Αἰτωλία εὐτύχησε διὰ τὸν θάνατον τοῦ Δυκίσκου. Άντοι, οἱ θάνατοι συνέβησαν τὸν ἐνδέκατον γρόνον μετὰ τὰν χαλασμὸν τοῦ Ηερσέως.

Τώρα πρέπει γὰρ ἐπιειρέψωμεν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς Πελοποννήσου, Η ἀντιπληρωμὴ ὅπου ἔλαβαν οἱ Αχαιοὶ διὰ τὴν σαθεράν τους πάξιν, ὡς σύμμαχοι τῶν Ρωμαίων, ἐξάθη αὐτὴν, ὅτι εὔθυς ὅπου οἱ Ρωμαῖοι ἐδυνάμωσαν ἄρκετὰ, ὥστε γὰρ μὴν ἔχουν πλέον χρείαν τῆς θεληματικῆς ἐκείνων δυσλεύσεως, ἐπροσπάθησαν μὲν κάθε τρόπον γὰρ τοὺς ἀδυνατίσουν, ὥστε γὰρ μὴν ἡμπορούν ν' ἀντισέκωνται εἰς κανέναν εἶδος καταδυνατεῖσθαι. Τρεῖς χρόνους μετὰ τὴν εἰς Ιταλίαν ἐπιειροφήν τοῦ Αἰμιλίου, ἐξάλθη εἰς τὴν Ελλάδα ὁ Κ. Σουλπίκιος Γάλλος, μὲν διαταγὰς γὰρ ἀποχωρίτη ὅσον περισσοτέρας ἡμποροῦσε πόλεις ἀπὸ τὴν Αχαϊκὴν συμμαχίαν. Μεταξὺ ἐκείνων, ὅσαι εἶχαν διάθεσιν ν' ἀφέσουν τὴν συμμαχίαν, ἦτον ἡ Αἰτωλικὴ πόλις, Πλεύρων· καὶ ὁ Γάλλος, κατὰ τὰς διαταγὰς του, ὑπεισήριξεν αὐτὸν τὸ ἀποχώρισμα. Η ἵτορία δὲν μᾶς ἀνάφεται ποίας λογῆς ἐξάθησαν αἱ λοιπαὶ αὐτοῦ ἐπιτυχίαι,

Οἱ Αθηναῖοι εὑρίσκοντο τώρα εἰς μεγαλωτάτην πικραχείαν, ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ὑπέφεραν περισσότερον ἀπὸ ὅλους, εἰς τὸν Μακεδονικὸν πόλεμον, καὶ εἴχαν ὄλιγα μέσα γὰρ θεραπεύσουν τοὺς χαμαγύς των. Σπρωγμένοι ἀπὸ ἐνδειαν εἰς ἀπελπισίαν, ἐξεγύμνωσαν τοὺς ὑπηκόους των τοὺς Ωρωπίους. Οἱ Ωρώπιοι παρεδόθησαν σὴν Ρώμην, καὶ ἡ Βουλὴ, κρίνωντας, ὅτι ἐκεῖνοι ἀδικήθησαν, ἐπεφόρτισε τοὺς Σικυωνίους, γὰρ ἔφουν τὴν πρέπουσαν χρηματικὴν ζημίαν εἰς τοὺς Αθηναίους. Οἱ αἵρετοκριταὶ λοιπὸν τοὺς ἀπεφάσισαν γὰρ πληρώσουν ἔξακόσια τάλαντα· ἀλλ' ἡ Βουλὴ τοὺς τὰς κατέβασεν ὡς τὰ ἑκατὸν μόνον. Οἱ Αθηναῖοι μολοντοῦτο, οὔτ' αὐτὰς δὲν ἐπιλήρωσαν, ἀλλὰ κατέπεισαν τοὺς Ωρωπίους μὲν πολε-

οχέσεις καὶ γαρίσματά τε νὰ φιλιωθοῦν πάλιν μαζῆ τους, νὰ
δεχθοῦν εἰς τὴν πόλιν τῶν Αθηναϊκὸν φρουρὰν, καὶ νὰ δώσουν
ὅμηρους εἰς τοὺς Αθηναίους, μὲ συμφωνίαν, ὅτι ἀν κανὲν
ἄλλο ἄδικον ἐγίνετο τοὺς Ιωωπίους, νὰ τραβιέται ἡ φρουρὰ,
καὶ νὰ δίδωνται πίσω οἱ ὅμηροι.

Ἐπειδὴ οὐ φρουρὰ ἔτυχε μᾶτακτήσῃ, ἐζητήθη ν' ἀδειάσουν
οἱ Αθηναῖοι τὸν τόπον. Εκεῖνοι δύως ἀρνήθησαν τὴν συμ-
φωνίαν, λέγοντες, ὅτι εἰς αὐτὸ δὲν ἔπιταιεν ἡ πολιτεία
τῶν, καὶ ὅτι τὰν ἔτοιμοι νὰ παιδεύσουν ὅποιους ἔχαραν
τὰς ἀταξίας. Οἱ Ωρωπῖοι ἔζειλαν τὰ παράπονάτων εἰς
τοὺς Αχαιοὺς, πλὴν ἐκεῖνοι, χαριζόμενοι σὴν φιλίαν τῶν
Αθηναίων, δὲν εἶχαν ὄρεξιν νὰ τοὺς γίνουν ἐναντίοι. Οἱ
Ωρωπῖοι ἐπρόσρεξαν τὸν Λακεδαιμόνιον Μεναλκίδαν, τὸν
δρατιγὸν τῆς συμμαγίας, καὶ τοῦ ὑπεργέθησαν ἐνα χά-
ρισμα ἀπὸ δέκα τάλαντα, ἀν κατέπειθε τοὺς ἄδικούς
τους νὰ δώσουν βοήθειαν. Εκεῖνοι ἐπρόσφερε τὸ ἥμισυ ἀπὸ
τὸ χάρισμα εἰς τὸν Καλλικράτη, καὶ μὲ αὐτὸ τὸν ἐμ-
βασε σὴν ὑπόθεσιν καὶ τῶν δύω λοιπὸν ἡ ἐπίφροια κατέ-
πεισε τοὺς Αχαιοὺς νὰ ἐπιχειρισθοῦν τὰ πράγματα τῶν
Ωρωπίων. Εύθὺς ὅποι οἱ Αθηναῖοι τὸ ἔμαθαν, ἀπετράβιξαν
τὴν φρουράν των ἀπὸ τὸν Ωρωπὸν, ἀφοῦ πρῶτα κατεγύ-
μνωσαν τοὺς κατοίκους ἀπὸ κάθε ἀγαθὸν ὅποι ἀφησαν
προτίτερα, ἐπειδὴ οἱ Αχαιοὶ δὲν ἐπρόφθασαν νὰ γλυτώσουν
τοὺς Ωρωπίους ἀπὸ τὸ ξεγύμνωμα. Ο Μεναλκίδας καὶ ὁ
Καλλικράτης τοὺς παρεκίνουν εἰς ἐκδίκησιν, νὰ καταπλα-
κώσουν τὴν Αττικὴν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πρόβλημα ηὔρε μεγά-
λην ἐναντίωσιν, καὶ εἰς τέλος τὸ σράτευμα διελύθη.

Ο Μεναλκίδας, ἀγκαλὰ καὶ δὲν εἶχε κανὲν δίκαιον
εἰς τὸ χάρισμα ὅποι τοῦ ἔταξαν, δὲν ἐλειψεν δύως τοῦ
νὰ τὸ λάβῃ μὲ τὴν βίαν. Αρχισεν ἐπειτα νὰ θελῃ νὰ φάγῃ
τὸ μερτικὸν τοῦ Καλλικράτους· κι' αφοῦ τὸν ἐπεράσει μὲ
λόγια διὰ κάποιον καιρὸν, ἐπειτα τοῦ εἶπε πατρικά, ὅτι

Θέν τὸν ἔδιδε τὸ οὐδὲν. Οἱ Καλλικράτης ἐκδικήθη, φίρνωντας
ἔμπρὸς κεφαλικὴν κατηγορίαν ἐναντίον τοῦ Μεναλκίδα, οἵτινες τάχα
ἐπῆγε εἰς τὴν Ρώμην εἰς πρεσβείας ἐναντίον τῶν
Αχαιῶν, καὶ ἔβαλεν δλατου τὰ δυνατὰ νὰ ξεσπάσῃ τὸν
Λακεδαιμόνιον ἀπὸ τὴν συμμαχίαν. Οἱ Μεναλκίδαι τώρα
εὑρίσκετο εἰς μεγαλώτατον κίνδυνον· ἔδωσεν ὅμως τρία
τάλαντα εἰς τὸν Δίαιον τὸν Μεγαλοπολίτην, ὃποῦ τὸν
διεδέχθη ὡς στρατηγὸς, ὁ ὃποῖος μετεχειρίσθη κάθε τρόπον,
καὶ τὸν ἐγλύτωσε. Πῶς τὸ ἔκκριτο τοῦτο, δὲν μᾶς τὸ
ἀναφέρουν· ἀλλὰ φαίνεται, οἵτινες τὸ κατώρθωσε μεταχειρίζομενος
παράνομον ἔξουσίαν, καὶ δια τοῦτο, ἐπειδὴ δλοι τὸν ἐκα-
τηγόρουν, ἔσοχάσθη φρόνιμον νὰ εὕρῃ κάπειαν ὑπόθεσιν
ὅποῦ νὰ τραβίζῃ τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ, καὶ οὔτε νὰ
μὴν ἔχουν ἄδειαν νὰ ἔξετάξουν τὸ ἔδικόν του φέρσιμον.

Εἰς τὰ σύνοφα τῆς Αργολίδος καὶ Λακωνικῆς εὑρίσκετο
κάποια γῆ, ὃποίαν παλαιόθεν καὶ τὰ δύω μέρη οἰκοιο-
ποιοῦντο τὸ καθὲν ὡς ἐδικήν του. Αὐτὴ ἡ φιλονεικία ἐσχά-
τως ἐφέρθη ἔμπρὸς εἰς τὸ μέγα συμβούλιον τῶν Αχαιῶν·
ἀλλ' οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔκαμψαν ἔκκλησιν κατὰ τῆς αἴποφά-
σεως τοῦ Συμβουλίου εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ρωμαίων.
Η Βουλὴ αἴπεκρίθη, οἵτινες ἔπρεπε νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὴν
αἴποφασιν τοῦ Συμβουλίου, ἔξω μόνον εἰς τὰς περιστάσεις
περὶ ζωῆς ἢ θανάτου. Οἱ Δίαιοι ὅμως ἀναφέρωντας αὐτὴν
τὴν αἴποχρισιν τῆς Βουλῆς τῶν Ρωμαίων πρὸς τοὺς Αγαῖους,
ἐσιώπησε τὸ ὕστερον μέρος, δηλ. τὴν ἔξαίρεσιν ὃποῦ ἔκαμνεν.
Οἱ Αγαῖοι λοιπὸν ἐπῆραν ἐπάνω τους τὴν ἔξουσίαν ναί αἴπο-
φασίζουν εἰς πράγματα περὶ ζωῆς ἢ θανάτου, καθὼς ἔκα-
μναν καὶ εἰς δλα τὰ ἄλλα. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐγκαλοῦσαν τὸν
Δίαιον ἵνες ψεύσην, καὶ πάλιν ἔκαμψαν ἔκκλησιν τὴν Ρώμην·
εἰς τοῦτο οἱ Αγαῖοι εὐγάλαν ἔμπρὸς τὸν νόμον, ὃποῦ ἐμ-
πόδιζε τὸ κάθε ἔνα Κράτος τῆς Συμμαχίας ἀπὸ τοῦ νά
κάμνῃ ξεχωριγό του διαπραγματεύσεις, χωρὶς τὴν συγκατά-

θεσιν ὅλων τῶν ἄλλων. Αὐτὴν ἡ φιλονεικία ἐξέσπασεν εἰς πόλεμον· ἀλλ' οἱ Λακεδαιμόνιοι γνωρίζοντες, ὅτι ἦταν οἱ ἀδυνατώτεροι, ἀργούσαν νὰ διαπραγματεύωνται μὲ τοὺς Αχαιοὺς καὶ μὲ τὸν ἔκεινων στρατηγόν· καὶ τότε ὁ Δίαιος εἶπεν, ὅτι ἐπολεμοῦσεν, ὅχι κατὰ τῆς Λακεδαιμονος, ἀλλὰ κατά των ὑποχειμένων, ὅποιοι ἐθορυβοῦσαν τὴν ἡσυγίαν τῆς. Ερωτηθεῖς νὰ εἰπῇ τὰ δύνοματα, ἔκεινος ώνδριμάτισεν εἰκοσιτεσσάρις ἀπὸ τοὺς πρώτους τῆς Σπάρτης. Οἱ Αγασισθένης, Ἑνας τῶν προυχόντιν τῆς Λακεδαιμονος, ἐσυμβούλευσε τοὺς κατατρεγμένους, ἀντὶ νὰ σαθοῦν καὶ νὰ χώσουν τὸν τόπον τους εἰς πόλεμον, νὰ πηγαίνουν εἰς τὴν Ρώμην, καὶ νὰ βάλουν τὰς ἐλπίδας τῆς ἐπιειροφῆς των εἰς τοὺς Ρωμαίους. Ανεγώργησαν λοιπὸν ἔκεινοι, καὶ εἰς τὴν ἀπουσίαν των κατεδικάσθησαν κεφαλικὰ ἀπὸ τοὺς Λακεδαιμονίους. Οἱ Καλλικράτης καὶ ὁ Δίαιος ἐξαλθησαν ἀπὸ τοὺς Αχαιοὺς ὡς Πρέσβεις εἰς τὴν Ρώμην. Οἱ Καλλικράτης ἀπέθανε σὸν δρόμον, ἀλλ' ὁ Δίαιος παρεζάθη σὴν Βουλὴν, ἐμπρὸς τῆς ἐποίας ἐπιάσθη θυμωρένη φιλονεικία μεταξὺ ἔκεινου καὶ τοῦ Μεναλκίδα, ὁ ὅποιος ωμιλοῦσεν ὡς συνήγορος τῶν ἐξορίστων. Η Βουλὴ ἀπεκρίθη, ὅτι ἔμελλε νὰ σείλη Αρμοστὰς νὰ κρίνουν τὰ διαφερόμενα κράτη ἀλλ' ἐνῷ εἰ Αρμοστὰς ζταζείδευαν μὲ ἄνεσιν, ὁ Δίαιος καὶ ὁ Μεναλκίδας ἐπέστρεψαν καὶ οἱ δύω βιασικὰ σὴν Πελοπόννησον, καὶ ὁ καθειστέοντας σὴν πολιτείαν του, ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἤταν δι' αὐτὴν ὠφέλιμος. Οὕτω λοιπὸν θρεμμένοι μὲ ψευδεῖς ἐλπίδας ἀπὸ τοὺς ἴδιους των Πρέσβεις, οἱ Αχαιοὶ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐτοιμάζοντο καὶ σὶ δύω διὰ πόλεμον. Σχεδὸν ἔνα γρόνον προτήτερα, ἡ Μακεδονία ἀπεισάτησεν ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, ἔγωντας σὴν κεφαλὴν της κάπειον Ανδρίσκον, ἄνθρωπον ποταπῆς γεννήσεως, καὶ ὅποιο ἐφῆμιζε τὸν ἑαυτόν του ὡς υἱὸν τοῦ Ηλεύσαντος. Εκεῖνος ἐμβῆκε σὴν Θεσσαλίαν, ἀλλ' ἀπεκρούσθη ὥπτὸ τὸν Πραιτώρα, τὸν Σκιτίωνα Νασικᾶν, βοηθού-

μενον ἀπὸ τοὺς Αχαιοὺς, καὶ ἄλλους Ελληνας. Οἱ Ιουβέντες Θάλνας, ὃπου διεδέχθη τὸν Νασικᾶν, ἐνικήθη καὶ ἐφονεύθη εἰς μίαν του· δοκιμὴν νὰ ἔμεινε σὴν Μακεδονίαν· καὶ τὸν καιρὸν, περὶ τοῦ ὅποιου πρὸ ὀλίγου ωμολόγαμεν, ὁ τόπος του ἀνεπληρώθη ἀπὸ τὸν Κ. Κακίλιον Μέτελλον. Αὐτὸς ἔγειλε διαταγὴν σοὺς Αχαιοὺς, ὅτι ἀντὶ νὰ ἔμεινεν εἰς πόλεμον κατὰ τῆς Λακεδαιμονίου, ἔπρεπε ν' ἀναμείνουν τον ἐρχομόν τῶν Ρωμαίων Αρμοσῶν. Οἱ ἀπεσαλμένοι του ὅμως ηὔραν τὰς Αχαικὰς δυνάμεις ήδη ἐμβασμένας σὴν Λακωνικήν. Μόλις τὰ μηνύματα τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ρωμαίων, οἱ Αχαιοὶ ἐπολέμησαν κι' ἐκέρδισαν μιὰν μάχην· καὶ ἐνομίζατο, ὅτι ἀνίσως ὁ Δαμόκριτος, ὁ στρατηγὸς αὐτῶν, ἔσφιγγε τὴν καταδίωξιν, ημποροῦσε νὰ πάρῃ τὴν πόλιν τῆς Λακεδαιμονίου, ἐμβαίνωντας μέσα μαζὶ μὲ τοὺς κυνηγημένους. Μετὰ τὴν μάχην, ἀντὶ νὰ πολιορκήσῃ τὸν τόπον, κατεγίνετο εἰς μικρὰς ἐκσρατείας, καὶ ἀρπαγάς· διὰ τοῦτο ἀφοῦ ὠδηγήσε τὸν στρατόν του ὅπισσε σὸν τόπον του, ἐκατηγορήθη ὡς προδότης, καὶ κατεδικάσθη νὰ πληρώσῃ ζημίαν πενήντας ταλάντων, τὸ ὅποιον ἦτον ὡς μιὰ ἀπόφασις πάντοτεινῆς ἔξορίας.

Οἱ Δίαιοις, ὃποιοι τὸν διεδέχθη, ἔδωσε περισσοτέρουν προσοχὴν εἰς τὰς παραγγελλίας, ὃποῦ τώρα ξανέσειλεν οἱ Μέτελλοι· ἐσυγκατένευσε νὰ κάμη ἀνακωχὴν ἀρμάτων, καὶ εἰς τὸ μεταξὺ μετεχειρίσθη τὴν πολιτικὴν του εἰς τρόπον, ὃς ε νὰ κερδίσῃ τὴν θεληματικὴν συγκατάθεσιν τῶν τριτογύρω τῆς Σπάρτης Πόλεων. Η ἀνακωχὴ ὅμως διεσπάσθη απὸ τὴν προπέτειαν τοῦ Μενελκίδα, ὃποῦ ἐκλέγεται στρατηγὸς τῆς Λακεδαιμονίου. Αὐτὸς, ἔξαφνα ἐκτύπησε τὴν πόλιν τῆς Λακωνικῆς, Ιασον, τὴν ὑπήκοον τῶν Αχαιῶν. Ολος ὁ λαὸς ἀρχισε νὰ καταβοᾷ ἐναντίον του, ὅτι ἀνωφέλευτας ξανενέωσεν ἐνα μυστικισμένον πόλεμον· κι' ἐκεῖνος σ' ἐνα πάροξυσμὸν ἀπελπισίας, ἐτελείωσε τὴν ζωὴν του μὲ φαρμάκῳ.